

BIBLIOGRAPHIA SACRA CROATICA (1981)

(Glavni urednik Marko Mišerda, *Bogoslovska smotra* LIII (1983), br. 2—3, str. 305—382.)

Gabrijel Štokalo

Bibliografija produžava život napisanom, olakšava rad s knjigom, pristup pisanoj riječi. Zato bibliografija stvara solidan temelj za svaki ozbiljni rad na svim područjima ljudske djelatnosti u sadašnjem stanju uljudbenog i tehničkog razvitka čovječanstva. Toga je bio duboko svjestan dr. Ivan Golub, sada profesor dogmatske teologije na Bogoslovnom fakultetu u Zagrebu, kada je prije punih petnaest godina pokrenuo sa studentima okupljenim oko časopisa *Spectrum* izdavanje *Hrvatske kršćanske bibliografije* (HKB). Do sada su izašla dva sveska HKB: *Bibliografija knjiga, brošura, muzikalija, rasprava, članka za 1959.* i drugi sa jednostavnijim naslovom: *HKB za 1976.* Sada se u Bogoslovskoj smotri (BS) pojavila *Bibliographia Sacra Croatica (1981)* — BSC (1981). Novo ime, nove nade!

Glavni urednik obećaje da će se s ovim poslom nastaviti, da će u BS redovito svake godine izlaziti BSC za prethodnu godinu te precizira da će već potkraj 1984. godine izići BSC za dvije godine 1982—1983.

Ulaženjem BSC na stranice BS ulazimo, kako kaže u predgovoru prof. Golub, na traku koja ne dopušta zastoje i preskoke. Tako smo s jedne strane stali uz bok na primjer bibliografije što izlazi u sklopu časopisa *Ephemerides Theologicae Lovanienses*, a s druge to predstavlja poticaj redovitosti izlaženja i to u vremenoj bliskosti između godine koju će BSC obuhvaćati i godine objavljivanja.

Obrada ranijih i preskočenih godina ostavlja se za izdavanje u svescima tehnikom HBK, a sadašnja je tehnika u BSC bolja, a nadamo se da će se uhođavanjem još usavršavati. Nadu polazemo i u iskrenost glavnog urednika, koji u uvodu objektivno iznosi nedorečenosti i nedostatke: »Ostalo je neobrađeno dvadesetak knjiga do kojih nismo mogli doći makar o njima imamo osnovne podatke, dakako bit će i drugih. Isto tako stanovit broj periodike nije pregledan.« — *Adresar* katoličke Crkve u SFRJ od 1981, napominjemo ovdje, navodi 119 jedinica hrvatske katoličke periodike, a u uvodnom popisu u BSC (1981) nalazimo samo 79 jedinica za BSC relevantne periodike. Ali moramo uočiti da je s jedne strane neka periodika ušla u bibliografski niz kao knjiga-brošura pa je zato nema u uvodnom popisu; s druge strane ušla je u taj popis po kriteriju BSC i neka periodika, koja po kriteriju *Adresara* nije u ovaj spadala. Uza sve to nas ipak čudi da u popisu periodike BSC (1981) ne nalazimo npr. list *Marija*, mada se spominje nekoliko puta u bibliografskom nizu kao izdavač. Zato tim radije nastavljam citirati glavnog urednika: »... Sve ćemo to učiniti u slijedećem radu... Nameće se pitanje u kojoj mjeri treba uvrštavati nekrologe? S druge strane prilično mjesta dali smo reportažama. Tu nam stvari još nisu sasvim jasne.«

Sve zajedno nimalo jednostavan posao kojemu je vrlo lako opravdano ili neopravdano (po našem) pripisati pogreške, isto je tako lako opaziti stvarne nedostatke i izostanke upravo zato što su stvari sustavno donesene. Ali zato čujmo uredničko obećanje: »Izostavljene podatke unosit ćemo u susedna godišta« i shvatimo te riječi kao poziv da dobronamjerno upozorimo na sve ono što bi po našem mišljenju još trebalo ući pa da se uvrsti u susednu godinu. Ne zaboravimo ipak pri tome da glavni urednik sa savjetnicima i urednicima ima s jedne strane zacrtane kriterije, a s druge strane da ih doraduje i usavršava tokom rada i susretanja sa mnogostrukom građom koja može ući u BSC. A kao u stručnu »svetu« hrvatsku nacionalnu bibliografiju s obzirom na teme, autore i jezik, a bez obzira na mjesto objavljivanja, ulaze u nju relevantni — po kriterijima stručnog uredništva — radovi koji

retiraju fenomen religije s povijesnog, teološkog, filozofskog, umjetničkog, psihološkog, sociološkog i političkog stajališta.

BSC (1981) obuhvaća 776 bibliografskih jedinica razvrstanih po strukama; uvodno su doneseni: periodika — kratice sa preglednim brojevima, ostale kratice, predmetno i autorsko kazalo, zatim pregled struka (po UDK). Sve to uz tehničke opaske glavnog urednika omogućuje da se ovom bibliografijom možemo lako i korisno služiti. Tako se npr. za nekoliko minuta može lako ustanoviti da je iz naše *Crkve u svijetu* (CuS) ušlo četrdesetak radova. Odmah zatim lako zaključujemo na temelju jednog pogleda na dvije stranice *Kazala* CuS 1981. (br. 4, str. 382/3) da su za BSC, rekao bih pravilno, bili relevantni svi naši uvodnici, rasprave i članci, pogledi, prinosi, panorame, razgovori i prilozi, izuzev onih pjesničkih, i k tome još dobra polovica osvrta prikaza i kritika. Rekao bih i više od toga: sigurno je naše *Kazalo* pravilno razvrstanom građom poslužio uredništvu BSC, pa tako na konkretnom primjeru vidimo kako je bibliografija u velikom i malom bazično korisna, te kako svi moramo podržavati i priznavati bibliografski rad.

OBITELJ I TERAPIJA

Ivan Grbešić: Die Entwicklung von theoretischen Modellen in der Familienpsychotherapie, Rim 1982 (doktorska dizertacija)

Želimir Puljić

Na fakultetu odgojnih znanosti u Rimu, koji djeluje u sklopu Papinskog salezijanskog sveučilišta, objavljena je disertacija Ivana Grbešića* pod rednim brojem 196. Naslov teze je *Die Entwicklung von theoretischen Modellen in der Familienpsychotherapie*. Radnja je napisana na njemačkom, obuhvaća 138 stranica.

U samom uvodu svog znanstvenog djela autor spominje da je poticaj za istraživanje došao iz prakse. Dvije godine rada s djecom i mladima u savjetovalištu spomenutog fakulteta u Rimu (1971—1973) doveli su ga do uvida da problemi o kojima se obično raspravlja u savjetovalištu ne leže toliko u klijentu koliko u strukturi obitelji odakle klijent dolazi. Ta spoznaja potakla je i pisca ove radnje da se dađe na istraživanje na području obiteljske terapije. Kako je pokret obiteljskog liječenja nastao u Sjevernoj Americi, autor je ograničio svoje istraživanje na to područje i pokušao da analizira i usporedi teoretske postavke raznih psiholoških strujanja. Iz cijele šume psiholoških pravaca koji su nastali ili još niču na području USA, autor je odabrao da opširnije obradi dva modela: psihoanalitički i psihosocijalni.

Radnja je podijeljena na četira poglavlja. U prvom poglavlju Grbešić je dao sumaran i iscrpan pregled pojmova koji se tiču obitelji kao i raznih teorija u vezi s tumačenjem nastanka i dinamike obitelji. Budući da znanosti koje se bave čovjekom (kao npr. biologija, psihologija, ekologija, sociologija, psihoanaliza) imaju »puno toga reći... svaka na svom području« i kako se teoretičari često razilaze ili prenatlašavaju pojedine vidike, to se autor ove

* Dr. Ivan Grbešić se rodio 18. 06. 1939. u Dobrkovićima u Hercegovini. Osnovnu je školu završio na Širokom Brijegu, a klasičnu gimnaziju u Zadru. Nakon završenog filozofskog i teološkog studija započinje 1969. sa studijem psihologije na Papinskom Salezijanskom sveučilištu u Rimu. 1973—1974. odlazi u USA da bi se specijalizirao na području obiteljske psihoterapije. 1975. predaje tezu i biva promoviran. Od 1976. do 1977. boravi kao asistent na istolmenom sveučilištu, a od 1978. radi u Njemačkoj kao savjetnik za djecu, mlade i roditelje inozemnih radnika u Nürnbergu i Manheimu.